

Toszek, dnia 26 września 2018 r.

Urząd Miejski
w Toszku

ul. Bolesława Chrobrego 2
44-180 Toszek

tel.: (32) 237 80 00
fax: (32) 233 41 41

umtoszek@toszek.pl
www.toszek.pl
www.bip.toszek.pl

NIP GMINY: 9691605695
REGON GMINY: 276257771

NIP URZĘDU: 9691124642
REGON URZĘDU: 000529002

Referat Organizacyjny

tel.: (32) 237 80 10
(32) 237 80 16
(32) 237 80 17
(32) 237 80 23
(32) 237 80 27
(32) 237 80 33

fax: (32) 233 41 41

org@toszek.pl

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 870, dalej: „u.o.p.”) w związku ze złożoną petycją w sprawie zapewnienia opieki nad dziećmi szkolnymi podczas transportu autobusami do szkół podstawowych w Gminie Toszek, niniejszym zawiadamiam, że złożona petycja została rozpatrzona negatywnie.

Uzasadnienie

De iure (zgodnie z prawem) Gmina Toszek jako podstawowa jednostka samorządu terytorialnego nie została zobligowana żadnymi przepisami prawa do zapewnienia opieki nad dziećmi szkolnymi podczas transportu autobusami do szkół podstawowych. Zarówno przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak i ustawy o samorządzie gminnym przyjmują podział zadań wykonywanych przez samorząd na zadania własne i zlecone. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) do podstawowych zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie edukacji publicznej. Z przytoczonego przepisu wynika szereg bieżących czynności technicznych, które warunkują prawidłową realizację tego obowiązku. Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996 z późn. zm., dalej: „u.p.o.”) jednym z nich jest ustalenie sieci publicznych szkół podstawowych w taki sposób, aby wszystkie dzieci zamieszkałe na terenie gminy miały możliwość spełnienia obowiązku szkolnego, a droga dziecka z domu do najbliższej placówki oświatowej (najbliższej szkoły, przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej) nie przekraczała:

- 1) 3 km - w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych,
- 2) 4 km - w przypadku uczniów klas V-VII szkół podstawowych.

Stanowisko doktryny podkreśla, że w/w długość drogi powinna być mierzona nie w linii prostej, lecz z uwzględnieniem warunków lokalnych, w tym istniejących połączeń drogowych, rzeźby terenu, nawierzchni drogi, czy sposobu oświetlenia. Nowelizacja przepisów wprowadziła zapis, zgodnie z którym, gmina może zorganizować dzieciom bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego również w przypadkach, w których nie ma takiego obowiązku.

Gmina jest zobligowana do ustalenia sieci publicznych szkół w taki sposób, aby umożliwić wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego, z uwzględnieniem art. 39 ust. 2 oraz ust. 3 pkt 1 u.p.o., zgodnie z którym jeżeli droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka przekracza w/w odległości wówczas „*obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu albo zwrot kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej jeżeli dowożenie zapewniają rodzice, a do ukończenia przez dziecko 7 lat - także zwrot kosztów przejazdu opiekuna dziecka środkami komunikacji publicznej*”. W przypadku, gdy w/w odległości nie zostaną przekroczone, wówczas gmina może, ale nie musi zorganizować bezpłatny transport zapewniając opiekę w czasie przewozu – w ten sposób ustawodawca stwarza możliwość zapewnienia dowozu w sytuacji, gdy droga dziecka z domu do szkoły nie przekracza wyżej wymienionych odległości.

Konstrukcja przepisu wskazuje, że gmina ma obowiązek zapewnić dowóz do najbliższego przedszkola, niekoniecznie więc położonego na terenie gminy. Warto zwrócić uwagę, że dziecko powinno uczęszczać na zajęcia do szkoły podstawowej położonej najbliżej miejsca zamieszkania, a gmina nie ma obowiązku finansowania dowozu dziecka uczęszczającego do szkoły poza obwodem, a tym bardziej poza obszarem administracyjnym gminy (vide wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 września 2007 r., sygn. I OSK 835/07).

Obowiązujące przepisy prawa są na tyle elastyczne, że umożliwiają gminie wywiązanie się z obowiązku zapewnienia transportu uczniom, którzy nie są niepełnosprawni, w sposób dostosowany do indywidualnych możliwości danej jednostki samorządu terytorialnego i potrzeb mieszkańców. Mając na uwadze powyższe, samorząd może, ale nie musi zapewnić dzieciom dowóz do szkół podstawowych usytuowanych w odległości odpowiednio większej niż 3 lub 4 km od miejsca zamieszkania:

- a) własnymi środkami transportu za pośrednictwem własnej jednostki organizacyjnej lub korzystając z usług podmiotu zewnętrznego (własnymi, gminnymi pojazdami, których Gmina Toszek nie posiada, a zakup nowych autobusów szkolnych to ogromna inwestycja) – wówczas opieka nad uczniem powinna być sprawowana „w trakcie przewozu” (nie ma konieczności sprawowania opieki przed i po dowozie, np. na przystankach komunikacyjnych), a funkcję opiekuna może sprawować zarówno nauczyciel, jak i inna osoba pełnoletnia niebędąca kierowcą (np. inny pasażer lub osoba, której powierzono funkcję opiekuna na podstawie umowy cywilnoprawnej);
- b) gwarantując zwrot kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej (transportem miejskim), a do ukończenia przez dziecko 7. roku życia także zwrot kosztów przejazdu opiekuna dziecka środkami komunikacji publicznej. Nie ma prawnego obowiązku zwrotu kosztów przejazdu opiekunów dzieci, które ukończyły 7 lat.

Na terenie Gminy Toszek organizowany jest darmowy (do 16. roku życia włącznie) transport komunikacją publiczną (której rozkłady jazdy są podporządkowane przede wszystkim do zajęć i godzin funkcjonowania placówek oświatowych usytuowanych na terenie Gminy Toszek, a dodatkowo trasa sześciu linii komunikacyjnych (203, 204, 205, 206, 207 i 208) obejmuje przystanki zlokalizowane bezpośrednio przed budynkami placówek oświatowych) oraz został wprowadzony zwrot kosztów przejazdu opiekuna dziecka do lat 7. środkami komunikacji publicznej. Gmina nie jest w stanie zapewnić opieki dla dzieci we wszystkich autobusach komunikacji publicznej, ale zapewnia darmowy transport dzieci i dodatkowo zwrot kosztów podróży ich opiekunów, co w ocenie organu gminy jest w zupełności wystarczające i wypełnia dyspozycję art. 39 u.p.o.

Jednak w celu zminimalizowania ewentualnie powstałych negatywnych skutków wadliwej interpretacji art. 39 ust. 3 u.p.o. oraz ze względu na brak wypracowanego w tym zakresie jednolitego stanowiska doktryny i judykatury, w celu dopełnienia wszelkich formalności oraz woli organu do załatwienia niniejszej petycji z należytą starannością w sposób pozytywny dla dzieci organ, tj. Burmistrz Toszka zwrócił się do Ministerstwa Edukacji Narodowej, z prośbą o wydanie pisemnej interpretacji w/w przepisu.

W ocenie Ministerstwa w przypadku dowozu dzieci do szkół za pomocą środków komunikacji publicznej, tj. w zaistniałym stanie faktycznym **gmina nie ma obowiązku zapewnienia dodatkowej opieki podczas transportu.**

Reasumując Gmina Toszek dokłada wszelkich starań, aby funkcjonowanie miejskiej komunikacji publicznej organizowanej i wykonywanej na terenie Gminy Toszek przez Międzygminny Związek Komunikacji Pasażerskiej w Tarnowskich Górach odbywało się w sposób przejrzysty, optymalny, dostosowany do uczniów szkół podstawowych (linie 203, 204, 205, 206 i 208) oraz do szkół średnich (linia 207), na jak najwyższym poziomie, dzięki czemu wypełnia dyspozycję art. 39 u.p.o.

Mając na uwadze powyższe postanowiono jak w sentencji niniejszego pisma.

BURMISTRZ
mgr inż. Grzegorz Kupczyk

Pouczenie:

Zgodnie z art. 13 ust. 2 u.o.p. sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Załączniki:

1. Odpowiedź Ministerstwa Edukacji Narodowej na wniosek o interpretację przepisu art. 3 ust. 3 u.p.o. z dnia 4 września 2018 r. – kopia.

Otrzymują:

- Adresat;
- a/a.

SEKRETARZ GMINY

mgr Dominika Gmińska

p. S. Drewnicki / 11.09.2018 GJ

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

DEPARTAMENT WSPÓLPRACY Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Warszawa, 04 września 2018 r.

DWST-WOOS.4031.11.2018.

Pan
Grzegorz Kupczyk
Burmistrz Toszka
ul. Bolesława Chrobrego 2
44-180 Toszek

Szanowny Panie Burmistrzu,

w odpowiedzi na pismo z dnia 4 lipca 2018 r. dotyczące interpretacji przepisu art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, uprzejmie wyjaśniam.

Zasady organizacji dowożenia dzieci do szkół zostały określone w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe. Przepisy regulują dowożenie dzieci do szkół, którym ustala się obwody. Tym samym, jeśli władze samorządowe ustaliły sieć szkół w taki sposób, że odległości między domem ucznia a szkołą obwodową przekraczają odległości wymienione w art. 39 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe, tj. 3 km dla uczniów klas I-IV szkół podstawowych oraz 4 km dla uczniów klas V-VIII szkół podstawowych, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka albo zwrot kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice, a do ukończenia przez dziecko 7 lat – także zwrot kosztów przejazdu opiekuna dziecka środkami komunikacji publicznej.

Obowiązkiem gminy jest także:

- zapewnienie uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21. rok życia;
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 24. rok życia (w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna) lub 25. rok życia (w przypadku uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych);

- zwrot kosztów przejazdu ww. uczniów niepełnosprawnych oraz ich opiekunów do ww. szkoły lub ośrodka na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice.

Obowiązujące przepisy są na tyle elastyczne, że umożliwiają gminie wywiązanie się z obowiązku zapewnienia bezpłatnego transportu uczniom, którzy nie są niepełnosprawni, w sposób dostosowany do indywidualnych możliwości i potrzeb. Gmina może wywiązać się z tego zadania poprzez:

1. zapewnienie transportu zbiorowego we własnym zakresie (własnymi, gminnymi pojazdami) lub podpisanie umów z przewoźnikami,
2. zwrot kosztów przejazdu dziecka transportem publicznym jeżeli dowożenie zapewniają rodzice, a do ukończenia przez dziecko 7 lat – także zwrot kosztów przejazdu opiekuna dziecka środkami komunikacji publicznej.

W ocenie ministerstwa, w pierwszym przypadku gmina ma obowiązek zapewnienia opieki w czasie przewozu dzieci do szkoły, w tym także opieki podczas drogi między przystankiem autobusowym a szkołą.

W drugim przypadku, gdy dowożenie zapewniają rodzice gmina nie ma obowiązku zapewniania dodatkowej opieki.

Należy zaznaczyć, że powyższe stanowisko Ministerstwa Edukacji Narodowej ma jedynie charakter opinii i nie stanowi wiążącej wykładni prawa.

Uprzejmie informuję, że w dniu 26 czerwca br. skierowano do konsultacji społecznych projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (numer w wykazie prac legislacyjnych: UD 398). Projekt ustawy zawiera propozycję nowego brzmienia art. 39 ustawy Prawo oświatowe, Projekt ustawy jest dostępny pod adresem: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12313102/katalog/12518250#12518250>.

Z wyrazami szacunku,

Jerzy Jakubczuk
Dyrektor
Departament Współpracy z Samorządem
Terytorialnym
/ – podpisany cyfrowo/

Urząd Miejski w Toszku
44-180 TOSZEK
Za zgodność z oryginałem
potwierdza się

Burmistrz

dn. 26.06.2019 podpis

Kupczyk

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

ul. J. Piłsudskiego 25, 00-938 Warszawa, tel.: 46 22 34 74 480, fax: 46 24 74 417 e-mail: sekretariat@men.gov.pl